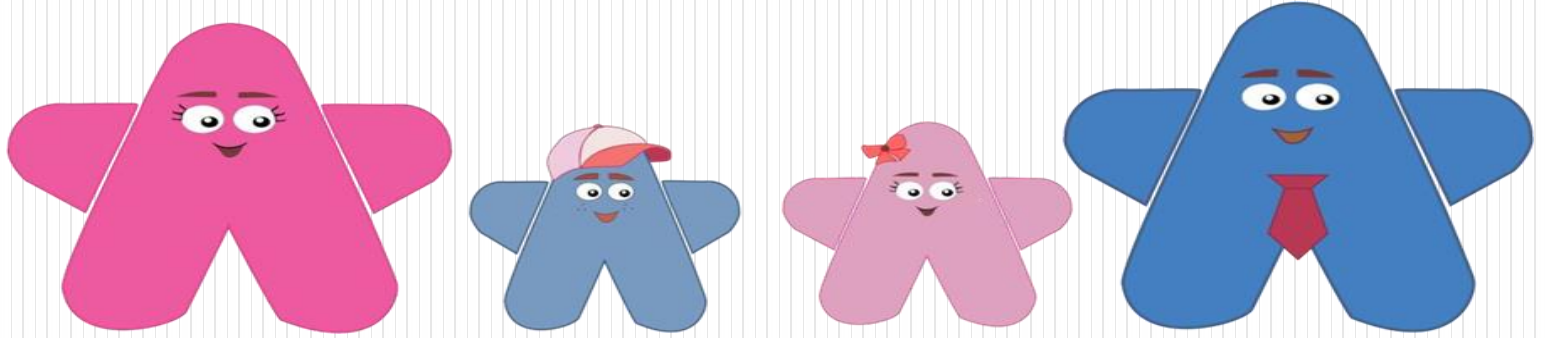

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

İzmit Fevzi Çakmak İlkokulu Rehberlik Servisi

Mahremiyet Eğitimi Ne Demektir?

- Mahremiyet eğitimi çocuğun kendine ve diğerlerine yönelik özel alan farkındalığı kazanmasını sağlayan bir eğitim sürecidir. Mahremiyet eğitimi yalnızca çocuğun vücuduna ait özel bölgeleri kapsamamaktadır. Çocuğun eşyaları, fotoğrafları, duygu ve düşünceleri gibi ona ait olan ve başkalarıyla paylaşmak istemediği şeylerde çocuğun mahremidir. Çocukların özel hayatına onlara zarar verecek şekilde müdahale edilmesi mahremiyet ihlaline yol açar. Sınırlar, çocukları baskı altında tutmak değil onları korumak için konulmalıdır.

Mahremiyet Eğitimi Neden Verilmelidir?

- Çocuk bu eğitim içerisinde kendisi gibi diğerlerinin de mahremi olduğunu öğrenir. Dolayısıyla çocuk kendi mahremine saygı beklerken başkalarının da mahremine saygı göstermeyi öğrenir. Çocuk bu eğitimle istemediği her dokunuşa ve talebe hayır diyebilme özgürlüğüne sahip olduğunu öğrenir. Kendini nasıl koruyacağını, tehlike hissettiğinde ne yapması gerektiği de çocuğa bu eğitimde anlatılır. Mahremiyet eğitimi mutlaka ilk olarak ailede verilmelidir.
- Eğitimi hangi ebeveynin vereceği önemli değildir. Ancak eğitim öncesi veya sonrası çocuğun ebeveynine yönelttiği bir soru varsa bu soru sorulan kişi tarafından yanıtlanmalıdır. Mahremiyet eğitimi cinsellik eğitimini de içerdii için kızlara annenin, erkeklere babanın eğitim vermesi daha sık karşılaşılan bir durumdur. Ancak gerekmesi halinde bu rollerde de değişiklik yapılabilir.
- Çocuğa eğitimin bir kez verilmesi yeterli değildir. Belirli aralıklarla eğitim tekrar edilmelidir

Mahremiyet Eğitimi Ne Zaman Verilmelidir?

- Çocukların 0-6 yaş dönemindeki gelişim sürecinde mahremiyet eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü insan kişiliğinin temeli okul öncesi dediğimiz bu dönemde atılır. Kimi ebeveynler henüz erken veya daha çocuk diyerek mahremiyet eğitimini ileri yaşlara bırakmaktadır ancak bu yanlış bir düşüncedir. Çünkü bu eğitimin verilmesi çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması adına önemlidir.

Mahremiyet Eğitimi Ne Zaman Verilmelidir?

- Aile bu dönemde çocuğa yaşıyla uyumlu cevaplar verebilmelidir. Cinselliği konuşmakta zorlanan aileler çocuğu geri çevirmemeli sorularına yönelik biraz zaman isteyip hazır olduğunda çocukla konuşulmalıdır. Aile çocuğa bilgi verirken bilimsel ve gerçeğe dayalı bilgilerden faydalanmalıdır.
- Çocuklarda mahremiyet eğitimi çoğunlukla cinselliğe yönelik sorular sorulmaya başladığında verilmektedir. Ancak asıl dikkat edilmesi gereken çocuğun ne sıklıkla temel bakım verenden uzakta başkalarının bakımında kaldığıdır.
- Çocuk özellikle tuvalet eğitimi için hazır oluş belirtileri gösterdiğinde mahremiyet eğitimine de hazır hale gelmektedir. Örneğin kakası gelen çocuk perdenin arkasına, koltuğun yanına çömelerek kakasını bezine yapabilir. Bu çocuğun kendini saklama ihtiyacı duyduğunun bir göstergesidir. Bu çocuğa alışık olmadığı başka bir kişinin öz bakım sağlaması çocuğu rahatsız edebilir.

Çocuğun Öz Bakımıyla Kimler İlgilenmelidir?

- Dolayısıyla çocuğun mümkünse bebeklikten itibaren öz bakımıyla az sayıda ve belirli kişilerin ilgilenmesi gerekir. Çocuğun altı her yerde herkes içerisinde değiştirilmemelidir. “O daha küçük bir şey anlamaz.” diye düşünülmemelidir.
- 3 yaş mahremiyet eğitiminin uygulamalı ve sözel şekilde açıkça verildiği dönem olsa da mahremiyet bilinci çok daha erken dönemde gelişmektedir. Dolayısıyla çocuğun altı değişirken bakım veren mümkünse yalnız ilgilenmeli ve özel, korunaklı bir alanda değişim gerçekleştirilmelidir. Çocuk bezi bırakacaksa çocuğun tuvalet ihtiyacı yine belirli kişi ya da az sayıda kişiler tarafından karşılanmalıdır. Temizlik sırasında çocuktan izin istenmelidir.
- Çocuğa özel bölgesine ne sebeple dokunulduğu bakım veren tarafından anlatılmalıdır. Temizlik sırasında sert tavırlar uygulanmamalıdır. Yıkılırken ya da tuvalet sonrası temizlik yaparken mümkün olduğunca çocuğun özel bölgelerine bakılmamalıdır. Çocuğu irite edecek şekilde temizlik yapılmamalıdır. Hazır olan çocuğa mutlaka kendini nasıl temizleyebileceği gözetim eşliğinde öğretilmelidir. Özellikle çocuk okul öncesi eğitime başlayacaksa kendini nasıl temizleyebileceği çocuğa öğretilmelidir.

Mahremiyet Eğitimi Hangi Konuları İçerir?

Mahremiyet eğitiminin ele aldığı başlıklardan biri “özel bölge eğitimidir”;

- Çocuğun kendinin ve diğer insanların özelinin farkına varması,
- kendi özel alanını koruması,
- diğer insanların özeline saygı duyması,
- kendi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar çizmesi,
- istemediği her dokunuş ve talebe hayır diyebilme özgürlüğüne sahip olduğu bilgilerini içerir.

Mahremiyet Eğitimini ocuğa Kimler Vermelidir?

- Vücutunun özel olan bölgeleri ve bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren anne veya babası tarafından yavaş yavaş anlatılabilir.
- İlerleyen süreçte okullarda hatırlatma ve pekiştirme çalışmaları yapılabilir.
- Mahremiyet eğitiminin çocuklara korku ve endişe yaratmadan, günlük yaşamın içinde doğal olarak verilmesi uygundur.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Nelerden Bahsedebiliriz?

- **Vücutumuzda özel yerler bulunur"**: Bu yerler mayonun kapattığın yerlerdir.
- **"Hiç kimse senin vücutuna, özel yerlerine bakamaz ve dokunamaz"**: Çocuklara, kendilerinin de başkalarının özel yerlerine bakamayacakları ve dokunamayacaklarını anlatmamız gerekir. Bunun tek istisnası ihtiyaçları olduğunda yardım amaçlı, canları acıdığında sorunu anlamak için anne/baba ve doktor gibi yetişkinlerin mümkünse "çocuktan izin alarak" bakması ve dokunmasıdır.
- **"Birisi özel yerlerine baktığında ya da dokunduğunda yapacaklarımızı bilmeliyiz"**: Böyle bir durumla karşılaşırlarsa çocuklarımıza ne yapmaları gerektiğini bu mesajlarla öğretebiliriz:

Söyleyebileceğin en sert ve en ciddi biçimde **HAYIR DE.**

Oradan **UZAKLAŞ** ve güvenli bir yere gitmeye çalış.

Güvendiğin bir büyüğüne **SÖYLE.**

Büyükler seni dinleyip bu konuda bir şey yapana kadar da **SÖYLEMEYE DEVAM ET.**

4 maddeyi çocukların hatırında kalması için slogan biçiminde ezberlemeleri işlerini kolaylaştırmaktadır. **Hayır de, uzaklaş, susma, söylemeye devam et.**

Özel Bölge Olarak Hangi Bölgelerden Bahsedilmelidir?

- Çocuklarımız özel bölgelerinin neden özel olduğu sorusunu sorabilir.
- Bu soruya vermemiz gereken cevap; bu bölgelerin çok ince bir deriyle kaplı olan ve sinirlerin yoğun olduğu hassas bölgeler olmasıdır.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

- Çocuklara mahremiyet eğitimi verilirken “ayıp, günah, yasak” gibi kelimeler yerine “ özel bölge” sözcüğünün kullanılması çocuğun duygusal gelişimi açısından önemlidir.
- Anne ve babanın çocuğa dokunacağı durumlarda ona nedenini açıklayıp izin alarak yaklaşması gerekmektedir. Bu davranış çocuğun kendi beden imgesinin oluşmasına katkı sağlayacağı gibi korunma refleksi ve hayır diyebilme becerisini kazandırır.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

- Ebeveynler veya akrabalar çocukları severken ya da onlarla oyun oynarken özel bölgeler ile ilgili şaka yapmaktan kaçınmalıdır, son derece hassas ve titiz davranılmalıdır.
- Çocuklara anne/babanın veya kardeşlerin odası kapalı ise odaya kapıyı tıkladıp izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir.
- En iyi öğretme biçimi ise tabi ki rol model olmaktır. Bu yüzden çocuğun odasına girerken kapısının çalınıp izin alınması çocuğa iyi bir öğrenme sağlayacaktır. Çünkü o oda özel alandır ve özel alanlara girişte izin alınır.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

- Küçük yaşlardan itibaren çocukları başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygı gösterdiğinizi ona hissettirir.
- “O daha küçük, bilmez, anlamaz veya bu amcası, o teyzesi yabancı değil” diye düşünerek çocuğu başkalarının önünde giydirip soymak doğru değildir.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

- Özellikle üç-dört yaşından itibaren cinsiyet ayırt etmeden çamaşırını değiştirirken mümkün olduğunca hızlı ve özel alanına bakmadan onun özeline saygı gösterdiğinizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.
- Tuvalet eğitimi verilirken eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılmalıdır.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

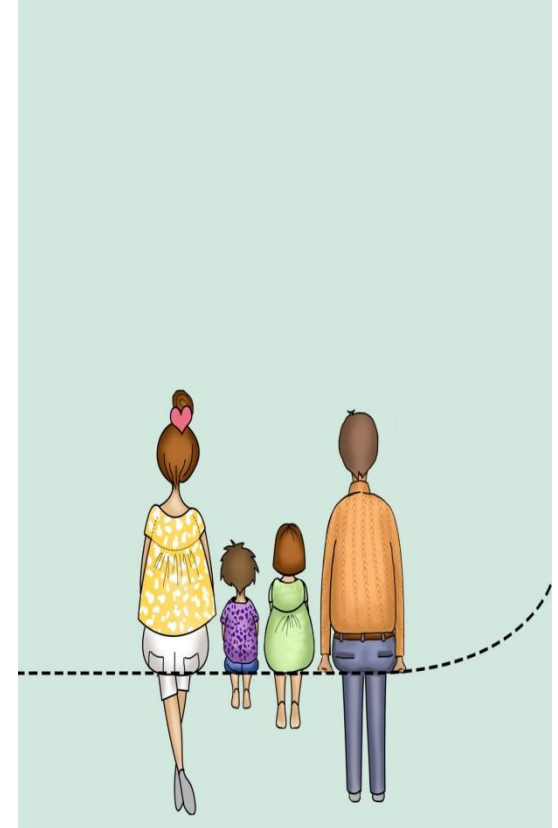
- Olası bir istismar durumunda çocuğunuzun bu olayı sizinle paylaşabilmesi için öncelikle onunla sağlıklı bir iletişim kurabilmiş olmanız gerekmektedir.
- Çocuk üzerinde otorite kurma arzusuyla sergilenen katı tutum; ebeveyn ve çocuk arasında iletişimi koparır.
- Çocuklarınızın size korkmadan, utanmadan her sıkıntıda gelebilmeleri için onlara katı bir tutum değil sıcak ve samimi bir yaklaşım göstermelisiniz.
- Çocuklarımıza öğretmek istediğimiz her davranışı yetişkinler olarak önce bizlerin uygulaması ve örnek olması gerekmektedir. Mahremiyet dâhil her türlü değer eğitiminin en iyi verilme şekli ancak rol model olma yöntemiyle mümkün olacaktır.

Mahremiyet Eğitimi Verirken Aile Nasıl Davranmalıdır?

- Çocuklar mahremiyetlerine yönelik tehdit hissettikleri durumları ebeveynleriyle veya güvendikleri bir yetişkinle paylaşmaya teşvik edilmelidir.
- Böyle bir durum anlatıldığı zaman önemseyerek dinlenmeli ve asla “sana öyle gelmiştir, yanlış anlamışsındır, o öyle yapmaz” gibi kelimeler kurulmamalıdır. Çünkü bu tavır çocuğunuza, ona inanmaz veya bu durumu küçümser olduğunuzu düşündürür.
- Onu anladığınızı ve bu konuda kendini kötü hissetmiş olabileceğini ancak bunu halledeceğinizi anlatmalısınız. Ve sizinle bu durumu paylaştığı için çocuğunuza teşekkür etmelisiniz.
- Konuyu yalnızca ismi geçen kişi veya şahısla ciddi bir tavır ile ikaz ederek konuşmalı ve bu durumun bir daha yaşanmaması gerektiğinin altını çizerek konunun takipçisi olacağınızı ona bildirmelisiniz.

İyi Dokunuş-Kötü Dokunuş

- İyi dokunuşlar; kendimizi iyi hissetmemizi sağlar. Annemiz, babamız ya da sevdiğimiz insanlar bize dokunur. Bu davranışlar; el sıkışma, sarılma, sırtını sıvazlama, başını okşama gibi davranışlar olabilir.
- Kötü dokunuşlar; kızgın, kafası karışık ve üzgün hissetmemize sebep olur.
- Bir çocuğun hoşlanmadığı her dokunuş kötü dokunuştur.

● TEŞEKKÜRLER. 😊